

Kovács-Cohner Róbert - Uzsoki Erzsébet

Miért hallgatsz, anyám?

Mitoszkísérlet öt szereplőre és egy karra két nem létező és egy harmadik felvonásban

Hálával Dénes Mónikának

József Attila és Baudelaire nyomán

Konzulens: Turczi István

Rendező: Kiss László

Szereplők:

F - A férfi

FN - Hímnemű narrátor. Gúnyos. Luciferi.

N - A nő. A kegyetlenül szerelmes, érzéketlen-érzékeny, sokat járt vámpír, később ex-vámpír.

NN - Nőnemű narrátor. Nem gúnyos. Tárgyilag. Sejtelmes. A háttérből szól.

A - A pókanya.

KAR - A kar. Némely előadásokon ugyanaz a színész játssza egyedül, mint az anyát. Általában a kar első és második tagja nőnemű, a kar harmadik - férfi - tagja mögöttük ül egy eggyel feljebbi lépcsőfokon. A kar skandál. Vagy nyög. Más szerepe nincs, csak ha át-gondoljuk.

Nem beszélnek:

L: A lány. **F** szerelme. És viszont.

Helyszínek:

Ágy egy szobában valahol Erdélyben, ablak, ég, űr, galaxisok, stb., majd a pókanya hálója és környéke, ahol az első felvonás játszódna, ha lenne. Említésre kerül még valami katlan és egy másik szoba ugyanabban a házban. Ahol az ágy van mármint. Ahol - a másik szobában . a másik, itt nem szereplő lány feküdt. a meg nem írt második felvonásban. Szilánkokon.

I. szín

Tíz és majdnem tíz évvel ezelőtt

Vajúdás. A pókanya vajúdik. Küszködik. Lük-tet. Négy gyermekét egymás után hozza világra. Végigsimít rajtuk gyengéden, de közönyös arccal. Ők életre kelnek. Magzatpózukból állnak fel az anya karjainak erejétől: mozdulatára kinyitják szemük. Az anya fáradt. Miután mind a négy gyermekét megszülte, szétválasztja őket. Két fiú gyermeke karjaiba veszi őt, s a lányokkal a négy gyermek pókhálót alkot. A pókanya liheg. Zavarják a küszöb alól a gyerekszobából átúszó hangok. Fáradt. Az egyik fiú megszólal:

FN: A Pókasszony fáradt. Szól:

A: Teleszöttem már az egész házat. (körbe-mutat a galaxisok felé)

Nincs senki, senki, aki nálam többet láthat. Félhomály. Talán magam, magam, csak magam vagyok. Gyermekeim hálóban túlfeszített hangszalagok, és én élek és dagadok, dagadok...

FN: .....és legutolsó szobájából küszöb alól kúsznak ki a tehetelen dallamok.

A és **KAR**: Egy utószóval ajtót nyitok. Magamból ennyit adhatok. Hálódba szöve. Még is élek.

Elázott hernyó.....lágyságtól vemhes..... duzzadó báb.....félelmeiddel dagadok...És köldököm alól lihegnek, lesnek a pókhasú töredékekből font felizzó, szilánkos dallamok.

A pókasszonyt leteszik gyermekei. Ő hátat fordít gyermekeinek, akik tovább állnak, nem néznek utána - hátat fordít a közönségnek,

törökülésbe ül, egy tükörrel szemben. Nem mozdul többé.

II. szín

Két-három-négy évvel ezelőtt, hajnal. Másnap.

Egy fekvő, szomorú lány úszik be a képbe. **F** nézi. Alszik ő is - gondolja. A lány ránéz. **F** már nem látja. Üvegek körös-körül. Emberek fekszenek izolált szobákban: **F**, **FN**, **N**, **NN** - és a lány. Egy hajnalig tartó éjszaka maradványai. A lány visszahajtja a fejét. Szilánkon alszik. Sziszeg. Elhallgat. A fiúra néz. Nem akarja felébreszteni. Lehajtja fejét. A fiú felnéz. Látja, hogy a lány alszik. Sírni kezd. Az erkély ajtaja kinyílik, és ahogy elhomályosodik a színpad, szél támad - **N** lép be rajta és megcsókolja **F**-t. A színpad teljesen elsötétedik.

III. szín

Most

FN: Selyemsálat adott búcsúzóba.

F: Nyakas legény voltam világéletemben. Most sálam leng alkonyként felettem:

FN: mint ahogy a nap tér nyugovóra. Két vége szétszakadt glória -Két vége a szélben elmereng.

F: Sápadt nyakamon fognyomod dereng:

FN: nyirokká lett a rőt ambrózia.

F: Véres felhők és a mámor - szájízem: savó.

FN: Elkésett, berozsdált, foghíjas nyaktiló: Egy zsalu zörren, s nyílik újra - libikóka -

F: Örök éjbe vitt a férfi libidója.

FN: Régen volt. **S** most megint bekúszik a zsanérok között szatén függönyök mögül a szobába szél.

KAR: (Suttogva: Nem.)

N: Csak az ég vöröslött és karikás szemeid. Eldobott borosüvegeken bukdácsoltam át, hogy megmutassam, hogyan nyomják ködfátylúk alól a hegyek a csillagokhoz szürke orrukat. Már nem aludtál. Éberen vártad őt.

NN: Ő nem jött. A másik szobában részegen feküdt.

N: Némán mutattam fel elhagyott hazámra. Csak azt akartam, hogy lásd,

NN: ahogy a havasok kuvaszként szimatolnak bele az éles csillagokba,

N: s aztán halld,

NN: ahogy villámok hangján felvonyítanak.

F: Édesanyám!

KAR: suttogva: Nem!

F: Hallgassd el megint.

KAR: (suttogva: Nem! Skandálva/énekelve: Nem-nem-nem-nem (a következő négy sor alatt))

FN: Hazudik. A szél csalfa hangján szólnak újra szavai.

F: Nem nyughatok. El kell mondanom, de... Csak zihálok és nincsenek szavak.

KAR: (Nem! - a következő nyolc sor alatt kitaranak két disszonáns hangot (szekund))

FN: A szeme vöröslött. Diotima:

F: ő zavarta el fázós álmaim.

FN: Mintha az ég vörösborból inna - a vér a felhő fátyolfoltjain.

F: Már tudom, hogy ő csókolta rája,

FN: mert visszfénye táncolt ajkain. Denevérszárnyként lengett vörös sála: a hold osont a csend zsanérjain.

KAR: (A következő négy sor alatt skandálja/énekei szeptimben: Nem. Nem. Nem.)

F: Fölém hajolt az eperajkú nő, s nedves ajkait a számra nyomta. Szájából cseppent rám a csontvelő Zsigeremből vágyaim kiszívta.

N: Csitulj! Üres mellkasom már nem dobban meg szavaidra. S te csalárd: a te mázsás szíved is elvittem hogy ne sírj, hogyha eljön a hajnal.

NN: Egy Férfi nem sír.

N: Én alábuktam, s én buktam alá az éj mélysegei felé lehúzott a lüktető húsdarab. És visszajöttem újra. A katlanból jöttem vissza érted - hogy járd be velem a csillagok pókhálójának sarkait. Hogy megmutassam, hogyan fülelj a szférák zenéjére. Hiába próbálsz sír-

ni. Csak én voltam ott, hogy szárnyakat adjak neked. Hogy felvigyelek oda, ahol már nem csalogdatsz többet. Ahonnan már nem vágyhatsz vissza az Anya pókölébe.

NN: *Ahol csenddé lesz a csend, és feketévé az ében.*

N: *S te? Te ott maradtál. Nem jöttél velem, kiszakadtál ölemből, mikor átkaroltalak, hogy felvigyelek. Anyádhoz vágytál vissza és a lányhoz, aki helyetted szilánkokra guggolt.*

NN: *Ő sírhatott. Ő ordíthatott.*

N: *Elmosolyodtam. De csak azért, mert nem hagyhattam, hogy sírni láss. a katlanban ifjú melleim közé árkot hasítottak most én viszem a te szívedet is: szárnyaim neked adtam. Nem tudsz sírni. S hogy te sírni láss, azt nem hagyhatom.*

NN: *Függöny lengett. Szatén.*

N: *Most már csak a szelek hangján szólhatok.*

KAR: *(Nem, nem, nem - skandalva, szekundban a következő nyolc sor alatt)*

F: *Hallgattasd el, anyám, újra hív:hív, hogy végre utánarepüljek. Ne hagyj, hogy e cafkának felüljek - most megállna, ha dobogna még e szív. Bezárnám szemem hideg borzadályban, de szemhéjaim már rég áttetszőek. Keblén száradtak könnyeim az ágyban: Mondj mesét, mit elhalt anyák szönek.*

FN: *Egy csontváz kuszált roncsa maradt meg csak,oly hangú, mint csikorgó szélkakas.*

F: *Utánaszállnék, kérném, adja vissza, de bőröm sápadt, szájízem avas. Beszélj, anyám.Vagy vedd őt magadhoz, hallgattasd el a szelek dallamát. Ha nem fogadsz be, dalolj fároszokhoz, s szódd gumókba teste vánkösát.*

N: *Én bolyongtam, s te nem találhattál rám. Így adatott. Megmentettelek.*

F: *Nem talállok rád szavakat.*

N: *Nem kellene szavak. Repülhetek veled. Csak engedd, hogy beléd kapaszkodjak.*

FN: *És vörös sálába kap a szél, már nem stóla - rőt denevérszárnyak.*

F: *Hallgatsz anyám. Megkereslek ott fent, hol hálóvá simulnak az árnyak.*

N: *Hát hiszel. Szorítsd forradásos melleim - érezd szívem helyén az űrt. Repülünk. S látod, már közeledünk. Őt láttam a vörös katlanban, mi színével festett pirt halott arcomra.*

-Csak visszfény. Ne félj. -

Anyádat láttam, kihez helyettem mindig visszavágysz, Most elkísérlek hozzá, a magas mélység gyomrába. Ne félj. Hisz az ő műve minden.

NN: *Ő szövi át a fákat, a köveket.*

A rendszer: ő maga.

N: *Közeledünk .Nézd: galaxisok - az ő pókgumói. Nézz körbe - zöld és kék és bíbor, fekete -fiak és lányok, kik visszatérnek hozzá, mint te meg én. De oly nehéz. Alacsonyan szállunk. Fáradok. Így nem érünk oda.*

F: *Anyám, ha hallgatsz, hát megteszem, kitépem karmai közül szívemet, és eldobom, ha így elérhetem otthonod: nyálselymes íveket.*

FN: *Véres, lüktető húsgolyó zuhan:*

F: *A fiad. Csak testem s teste marad - és te hallgatsz. Még mindig hallgatsz. És ő... ő hol van?*

N: *Ő is ott lesz. Benne. Gyomra egy zugában. Lenyelte őt, s magába fogadta lenyelte a szilánkokat. Lenyelte a ködöt, a csillagokat - a kuvaszokat is. Ne félj. Csak hagyd magad. Elernyedsz.*

KAR: *Igen - suttogva*

F: *Elernyedek.*

KAR: *(Igen! - suttogva)*

NN: *Most már könnyű lesz. Nincs félelem. Nincs bánat. Csak a test és a ragacsos anyag.*

N: *Hagyd magad. Emlékszel? Egyszer meléd feküdtem.*

KAR: *(Lihegés, egyre erősödő igenek a kar női tagjaitól a következő hat sor alatt)*

NN: *Vörös szatén.*

N: *Szeretkeztünk. És ő*

NN: *aludt részegen, éles szilánkokon,*

N: amíg az én körmöm vésett véres csermelyt a hátadra. Az én arcom tükröződött leváló körmeidben. S mi szeretkeztünk.

F: És ő?

KAR: (két disszonáns hang, szeptim a következő két sor alatt: igen-áááá)

N: Ott lesz ő is. Benne. Velünk. Az anyában. Csitulj. Szeretkezni fogunk.

KAR: (Lihegés, egyre erősödő igenek a kar női tagjaitól a következő öt sor alatt)

N: Eldobtuk a súlyos, öklömnyi világot. Aki fátyoltalan lát engem, s meztelennek, nem kér holdat, napot, mennyet vagy csillagot. Csak szeretkezünk. Törzsem átadom fogadnak, hogy bemarkass.

NN: Éjszaka volt. A havasok vérre éhes kувaszokként gyűltek az ablak elé.

N: De a mi csendünk átkúszott a küszöb alatt, és betakarta fázós, sápadt testeink.

NN :Csend volt. S az lesz mindig - örök hallgatás.

N: Most már örökké ölemben maradsz.

Bennem. S a fenti mélyben - benne is. Viszlek. (elindulnak a háttal ülő, közönyös Pókanya felé.)

F: S ő talán még vár rám valahol egy másnapon szilánkok halmain...

N: Részévé lett ő is. A húsa része már - tőle is gyarapodott. Hidd csak el. Egyek leszünk mind. Csitulj. Ernyedj csak el -

F: És én elernyedek. Megbocsátok -

N: Megérkezünk

(FN és NN lassan leguggol az anya mellé, magzatpózba helyezkedik, amilyenből az első felvonásban felálltak volna sorra, ahogyan az anya megszüli őket.

F: Veled, benned. Húsodban. Meséid között. mi, fáradt denevérek, hálódba akadunk. S te: köröttünk, hálódban mind fölött - Elálmosodom. Ő is itt van. Itt vagyunk. Aludjunk, Diotima. Alszik ő is. Fel sem ébredt. Itt maradunk, anyám: benned, veled - dagadunk.

A: <- Hát itt vagy. Visszajöttél belém. Oltotad éhemet. Fáradt voltam. Álomba ringatlak. Ébredek. Kinyújtom nyolc karom. Bepólyálak. Csitulj.

N: Csitulj. Szeretkezünk.

(F és N is begubóznak. Magzatpózba helyezkednek. Lehajtják fejüket. Az anya feláll. Felveszi a pózt, amiben az első felvonás elején állt.) **A:** Így ni. Most már nem tart sokáig. (F még felkiált, kitör magzatbózából:)

F: - Miért hallgattál, anyám? **A:** - Csitulj. Nem találtam magamra szavakat. >

KAR: (A kar egyik tagja az első szót, a második a második kettőt, a harmadik az ezután következő két szót kiáltja. Ezek után a kar első tagja a szöveget kezdi halkán mondani, a második a második sornál lép be az elsónél, míg a harmadik az elejétől visszafelé mondja egyre hangosabban a szöveget, míg végül már ordítanak, s mikor az első kiáltja: szavakat!, elhallgatnak.)

Nem, nem találok, nem találom, nem találok, nem találom, nem találok szavakat nem találok magamra szavakat

(A kar első tagja szeptimben tart ki két hangot, míg a második egyre hangosabban, már szinte hisztérikusan olvassa végig a szöveget, a második ugyanezt, a szavakat visszafelé sorolva, egyre örültebb kakofóniában:)

KAR: Nem, nem találok, nem találom, nem találok, nem találom, nem találok szavakat nem találok magamra szavakat

VÉGE